

Jåhkågasska tjiellde låter Högsta förvaltningsdomstolen pröva regeringens beslut om bearbetningskoncession i Gállok

Regeringens beslut från den 22 mars 2022 att bevilja bearbetningskoncession för Kallak K nr 1 strider mot nationell rätt och Sveriges internationella åtaganden. Jåhkågasska tjiellde kommer därför idag ge in en ansökan om rättsprövning till Högsta förvaltningsdomstolen.

Renskötseln har funnits i området sedan urminnes tider och ska kunna fortsätta lika lång tid i framtiden. En gruvetablering i Gállok kommer att tränga undan renskötseln och dela Jåhkågasska tjiellde i två delar. Detta innebär att viktiga betesområden försvinner och att renarnas möjlighet att flytta mellan samebyns olika betesområden helt går förlorad. Rensköterna i Jåhkågasska tjiellde tvingas överge sin traditionella renskötsel. Det får förödande konsekvenser för samebyn och för den samiska kulturen i området. Framtidsutsikterna för den yngre generationens renskötare i samebyn försvinner.

"En gruva i Gállok innebär att den traditionella samiska kunskapen, som vi äldre bär på, inte kommer föras vidare till nästa generation. Om inte det sker är den samiska kulturen snart död i vårt område" Rickard Länta, renskötare i Jåhkågasska Tjiellde.

Vid sidan av Jåhkågasska tjiellde har bland annat Länsstyrelsen i Norrbottens län, Naturvårdsverket, Sametinget, UNESCO, Svenska Samernas Riksförbund och Amnesty International motsatt sig en gruvetablering i Gállok. Trots detta har regeringen kommit fram till att gruvetableringen i Gállok (med en planerad livslängd om 14 år) ska ha företräde framför rennäringen som utövas av Sveriges urfolk - samerna.

Högsta förvaltningsdomstolen ska upphäva regeringens beslut bland annat på grund av att:

- Regeringens beslut strider mot grundlagen (1 kap 9 § regeringsformen). Näringsministern Karl-Petter Thorwaldsson har inför beslutet sagt att han älskar gruvor och att inte någon kan vara opartisk. Beslutet är därför inte sakligt och opartiskt, inte heller rättssäkert.
- Regeringen har gjort politiska överväganden som ligger utanför regeringens handlingsfrihet vid prövningar av det här slaget.

"Det är anmärkningsvärt att vi år 2022 i rättsstaten Sverige ska behöva se ett så politiskt beslut som bearbetningskoncessionen för Kallak 1. Rättssäkerheten vid beslut om bearbetningskoncession kan ifrågasättas eftersom det inte sker någon prövning i domstol. Det är givetvis under sådana förhållanden extra viktigt att regeringen och den minister som skriver under beslutet kan uppfattas som objektiva och beslutet som rättssäkert." advokat Camilla Wikland.

- Regeringen har inte prövat de gruvtransporter som ska köras till och från den planerade gruvan trots att det är en sådan följdverksamhet som enligt praxis ska ingå vid lokaliseringsprövningen.
- Regeringen har felaktigt kommit fram till att Gállok är av riksintresse för gruvnäringen.
- Regeringens intresseavvägning mellan riksintresset för rennärigen och riksintresset för gruvnäringen strider mot 3 kap 10 § miljöbalken. Det intresset som ska vinna företräde är rennärigen eftersom det på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning av marken och vattnet.
- Regeringens intresseavvägning strider också mot artikel 27 i FN-konventionen om de medborgerliga och politiska rättigheterna. Jáhkågasska tjiellde kommer inte längre kunna utöva sin kultur genom sin traditionella nomadiska renskötsel och det är ett brott mot artikeln. En intresseavvägning mellan rennärigen och gruvnäringen får under dessa förhållanden inte ske.
- Regeringen har överhuvudtaget inte nämnt och därmed inte beaktat att rennärigen utövas av Sveriges urfolk - samerna - som är särskilt skyddat enligt grundlag och internationella konventioner. Detta är anmärkningsvärt eftersom rättsutvecklingen för internationell lagstiftning och dess tillämpning på nationell nivå gått starkt framåt genom prejudicerande domar från bland annat Högsta domstolen (Girjasdomen och Nordmalingdomen).
- Gállok ligger i anslutning till Världsarvet Laponia. Laponia är skyddat av UNESCO eftersom området är Europas största världsarv och ett av de sista som grundar sig på ett traditionellt levnadssätt där renskötseln och levande samisk kultur är helt avgörande.
- Enligt regeringen innebär en gruvetablering att rennärigen kan omintetgöras, men att de så kallade villkoren motverkar en sådan effekt. Eftersom villkoren inte kommer minska gruvans påverkan på rennärigen är regeringens inledande bedömning att gruvetableringen kommer att omintetgöra rennärigen korrekt.

”Det är min bestämda uppfattning att regeringens beslut om bearbetningskoncession i Gállak på flera sätt strider mot svensk rätt och Sveriges internationella åtaganden. Detta kan starkt ifrågasättas eftersom det numera finns flera avgöranden från Högsta domstolen där den internationella rätten fått avgörande betydelse. Högsta förvaltningsrätten ska därför upphäva beslutet.” advokat Lisa Länta

Jokkmokk den 16 juni 2022

Vid frågor i anledning av ovan, vänligen kontakta

Advokat Camilla Wikland
0733 66 40 90
camilla.wikland@hopeadvokater.se

Advokat Lisa Länta
0705 20 29 00
lisa.lanta@front.law